

De svagas väg

Inledningsanförande på Nordisk konferens 13.3.2004/ Ola Österbacka

Nåd vare med er och frid från Gud, vår Fader, och Herren Jesus Kristus.

1. Behåll oss, Herre, vid ditt ord.
Försvara själv din svaga hjord
mot dem som vill ifrån hans tron
nedstörta Jesus Krist, din Son.
2. Låt se din makt, o Jesus kär,
som alla herrars Herre är,
och hjälp i nåd din kristenhet
att prisa dig i evighet.
3. Vår hjälpare, Guds Ande god,
giv oss gemenskap, kraft och mod.
I dödens timme hos oss bliv
och för oss till ett evigt liv.

Herren säger till församlingen i Filadelfia, enligt Upp 3:8:

Jag känner dina gärningar. Se, jag har låtit en dörr stå öppen för dig, en dörr som ingen kan stänga, ty din kraft är ringa och du har hållit fast vid mitt ord och inte förnekat mitt namn.

När den Helige och Sanne, han som har Davids nyckel, sade detta till den lilla församlingen i Filadelfia i Mindre Asien, fanns det många som ville stänga till dörrarna. Det var förföljelsetider. Guds ord var hårt ansatt av den världsliga makten.

Guds fiende använde också andra sätt att hindra Ordet: genom falska kristna. I brev till andra församlingar nämns Bileams lära, nikolaiterna, kvinnan Isebel, rikedom och andra världsliga frestelser.

Vad hade församlingen i Filadelfia för styrka att hålla emot sådana angrepp? Måne en enastående styrka eller visdom? Nej, dess styrka var en svaghet, som gjorde att den sökte sin kraft utifrån.

Församlingen hade liten kraft. När vi människor föds till världen är vi alla helt utan kraft rent fysiskt. I andligt avseende är vi döda i oss själva. Nu hade församlingen dock lite kraft, den var inte död. Men kraften fanns inte i dem själva. Kraften fanns i fasthållandet vid Guds ord. Och trots att kraften var liten var den en oerhörd tillgång, för den fanns i det som den höll fast vid: Ordet.

Församlingen höll fast vid Guds Ord. Detta nämns inte i texten som en motpol till svagheten, utan som en parallell. Svagheten och fasthållandet vid Guds ord var båda mycket

positiva saker. I sin egen svaghet behövde församlingen kraften i Guds vishet, som av världen kallas dårskap.

Slutligen nämns att församlingen inte förnekade Jesu namn. Bekännelsen till Jesu namn är mycket viktig i den kristna tron. Den som bekänner sin Herre här på jorden skall kännas igen av honom på den yttersta dagen, men den som förnekar honom och hans Ord skall inte heller vidkännas av honom. Det är ett oerhört allvarligt perspektiv. När vi går omkring på gatorna ser vi överallt en massa människor som är djupt olyckliga i sin själ, därför att de inte har frid med Gud. Hur fungerar vår bekännelse inför dessa olyckliga människor?

Det är detta som ska vara vårt ögonmärke för dessa dagar. Hur ska vi kunna verka för att Guds rike ska få framgång i denna yttersta tid, som är så svårt sargad av Antikrists ande både i det världsliga samhället och i folk- och statskyrkorna? Hur kan vi stödja varandra, så att vi inte bekämpar varandra i andligt högmod och köttsligt nit, utan kan förena våra krafter mot den farlige själafienden och låta den kraft som Herren erbjuder oss i striden komma till sin rätt mitt i vår egen svaghet? Hur kan vi på ett rätt sätt bekänna hans namn inför världen? Hur ska vi ordna vår församlingsverksamhet, så att vår familj, våra vänner, våra grannar, våra arbetskamrater finner vägen dit och får möta den korsfäste och uppståndne Frälsaren, och inte en samling självgod och egensinniga kristna karikatyrer?

Vi ska för ett ögonblick se hur aposteln Paulus undervisar oss i andra Korintierbrevet, särskilt i kapitlen 10–12. Här möter vi en apostel som är hårt trängd av falska apostlar. Han uppträder dels i stor styrka, och dels i stor svaghet. När han ansätts med lögnaktig kritik av dessa falska apostlar är han mycket stark och hård. ”De vapen vi strider med är inte svaga, utan har makt inför Gud att bryta ner fästen. Ja, vi bryter ner tankebyggnader och allt högt som reser sig upp mot kunskapen om Gud. Och vi gör varje tanke till en lydig fånge hos Kristus och är beredda att straffa all olydnad, så snart ni har blivit fullkomligt lydiga.” (2 Kor 10:4–6)

Vidare säger aposteln: ”Jag är rädd för att liksom ormen med sin list bedrog Eva, så skall också era sinnen fördärvas och vändas bort från den uppriktiga och rena troheten mot Kristus. Ty om någon kommer till er och predikar en annan Jesus än den vi har predikat, eller om ni tar emot en främmande ande eller ett främmande evangelium som ni tidigare inte har tagit emot, då fördrar ni det bara alltför väl.” (2 Kor 11:3–4)

I detta sammanhang syns det inte ett spår av svaghet. Nej, Paulus brinner av glöd och strider mot villfarelser med skärpa. Han talar om sina motståndare som falska apostlar och ohederliga arbetare när de uppträder som Kristi apostlar, och han säger att Satan själv gör sig lik en ljusets ängel. (2 Kor 11:13–14)

Så återger han en del av sin meritförteckning. Härvid säger han att han talar som en dåre, när han berömmar sig själv. Men nu är han tvungen att försvara sitt apostlaämbete. Det handlar inte om hans person, utan om något som är långt större: det handlar om Guds ära. Meritlistan, som upptar väldiga lidanden och strapatser, slutar på ett märkligt sätt: ”Vem är

svag utan att jag är svag? Vem kommer på fall utan att jag blir upptänd av iver? Om jag måste berömma mig, vill jag berömma mig av min svaghet.” (2 Kor 11:29–30)

Detta inleder sedan den märkliga berättelsen om mannen som blev uppryckt ända till tredje himlen och fick höra ord som ingen människa kan uttala eller får uttala. Och så berättar Paulus om törntaggen i köttet, en Satans ängel, som slår honom i ansiktet för att han inte skall förhäva sig. ”Tre gånger bad jag att Herren skulle ta den ifrån mig, men han svarade mig: ’Min nåd är nog för dig, ty kraften fullkomnas i svaghet.’ Därför vill jag hellre berömma mig av min svaghet, för att Kristi kraft skall vila över mig. Så gläder jag mig över svaghet, misshandel och nöd, över förföljelser och ångest, eftersom det sker för Kristus. Ty när jag är svag, då är jag stark.” (2 Kor 12:8–10)

”Jag gläder mig över svaghet, misshandel och nöd, över förföljelser och ångest.” Är det inte märkvärdiga ord! Det går så rakt stick i stäv mot vad vi önskar oss. Vi vill vara starka. Ingalunda är vi glada om vi blir misshandlade. Och nöd är något vi tackar Gud för att vi inte behöver uppleva. Vem vill bli utsatt för förföljelser, och ångest är något som i dag upplevs som ett stort problem av många människor. Vad menar aposteln?

Vi behöver påminna oss, att Jesus själv talar precis på samma sätt i bergspredikan:

”Saliga är ni, när människor hånar och förföljer er, ljuger och säger allt ont om er för min skull. Gläd er och jubla, ty er lön är stor i himlen. På samma sätt förföljde man profeterna före er.” (Matt 5:11–12)

Nyckeln här är: ”För min skull.” ”Eftersom det sker för Kristus.” Vi ska ingalunda vara stolta över att någon talar illa om oss för att vi har varit odrägliga, missunnsamma, missköter vårt arbete och misshandlar våra familjemedlemmar. Nej, sådant ska vi inte befatta oss med. Men om det sker för Kristus, då är det en glädje. Då är det ett vittnesbörd om att vi har anförtrots det stora uppdraget och förmånen att vara Kristi efterföljare, och att han tar hand om följderna. Då är det en glädje att få vara svag, och lämna allt åt Honom som är stark.

Varför ska det vara så här?

Martin Luther säger: ”När Gud gör levande, gör han det genom att döda. När han rättfärdiggör gör han det genom att förklara skyldig. När han för oss till himmelen, leder han till helvetets djup.” (Om den trålbundna viljan, s. 75) Gud måste handla på detta märkliga sätt med oss, eftersom vi är så hårdhärtade. Han gör det för vår skull, för att vi ska bli frälsta. Vi ska inte ifrågasätta det, utan tacka honom för hans vishet och godhet. Så får vi ta emot Guds ord som det står skrivet och ge honom äran att veta bäst.

Det finns alltså både en styrka och en svaghet hos kristna. Styrkan finns när vi försvarar Guds ord och ära. Hans lära får vi inte pruta på, den är som en matematisk punkt, eller som en ring som inte kan delas, säger Luther i Stora galaterbrevskommentaren. Däremot är vi svaga i vårt eget liv, i våra relationer, i vår verksamhet som människor. Vi är ju syndare som felar i tankar, ord och gärningar och som i oss själva inte kan göra anspråk på att utträta något gott. Allt vi har får vi skriva på Guds nåds konto. Jesus har genom sitt ställföreträdande lidande och död har burit alla våra svagheter och synder på korset och i stället gett oss syndernas förlåtelse, liv och salighet. Det är i denna syndernas förlåtelse som vi får räkna oss som Guds

barn och vara delaktiga av hans uppståndels kraft. Vi har inget eget att berömma oss av, annat än av vår svaghet.

I denna svaghet möter vi också vardagsproblem. I många praktiska frågor uppstår ofta olika meningar. I urkyrkan mötte man problem av typen: hur ska kristna förhålla sig till kött från avgudaoffer? Ska hedningar tvingas att omskära sig? Ska de judiska reglerna om offer, ren och oren mat, högtider och sabbat binda också hednakristna?

Vi har kanske annorlunda problem i dag. Vi diskuterar frågor om hur vi ska ordna vår gudstjänst, om kristna får använda preventivmedel, om vi ska låta ungdomar delta i verksamhet där man dansar och dricker alkohol m.m. I grund och botten utgår frågorna från samma frågeställning som Bibeln undervisar om: den kristna friheten.

Här talas det också om starka och svaga. ”Den som är svag i tron skall ni ta emot utan att sätta er till doms över hans betänkligheter.” (Rom 14:1) ”Riv inte ner Guds verk för matens skull. Allt är visserligen rent, men maten blir till skada för den människa som hyser betänkligheter, när hon äter.” (Rom 14:20) ”Vi som är starka är skyldiga att bära de svagas svagheter och inte tjäna oss själva.” (Rom 15:1)

Här är det de som har fått undervisning och insikt i Guds ord som kallas starka, medan det är de som inte är tillräckligt undervisade som är svaga. Här behövs mycken ödmjukhet och tålmod. Det är så lätt att uppfattas som en domare och en besserwisser när man hänvisar till vad Guds ord säger, och hävdar att det också ska få konsekvenser för vårt handlande.

Vi har här frågor som blir brännande aktuella i våra relationer. Några ser klart hur man ska handla för att vara trogen mot Guds ord, medan andra inte ser saken på samma sätt. Vad är då en lärofråga som måste skilja den sakrala gemenskapen, och vad är svaghet, som beror på att man ännu inte har meddelat tillräcklig undervisning? Är det möjligt att bevara eller upprätta gemenskap trots att man inte ser lika i allt sådant som inte Bibeln innehåller någon klar vägledning om? Hur långt kan de som valt sin väg redan tidigare upprätthålla gemenskap med dem som håller på att bryta upp från en irrlärlig kyrka och därmed kan sägas vara svaga bröder? Det här är allvarliga frågor, där det också finns spänningar mellan olika synsätt.

Till min stora blygsel måste jag erkänna att jag själv har irrat mycket under en lång tid, och många gånger blivit tillrättavisad av mina meningsmotståndare för att jag inte har förstått, eller vågat, dra konsekvenserna av min tro och bekännelse.

Hur är det med vägen fram, borde vi veta exakt hur vi ska gå? Eller är det rätt att vi tvekar? För några år sen diskuterades just den frågan i ett sammanhang där jag var med. En hävdade, att det är en dålig herde som inte vet vägen och går före sin hjord. Den som inte ser längre fram än att Gud vill något bestämt just i den givna situationen är alltså en dålig herde.

Martin Luther talar om att tron stiger ut i mörkret, för den litar på Ordet även om den inte har några förnufts skäl att göra det. Förnuftet anser det vara vansinnigt att stiga ut i totalt mörker. Men vi ska stänga igen förnuftets ögon och bara stiga ut. När Petrus fick uppmaningen av sin Mästare att ta steget ut på vattnet vågade han göra det. Han hade blicken

på sin Mästare. Men när han började titta på vågorna sjönk han. Han hittade inte själv på idén att börja gå på vattnet, för att han var fördomsfri, för att han vågade pröva nya arbetsmetoder. Det var inte ett förnuftigt resonemang Petrus förde. Det var rena dårskapen: ”På ditt ord, Herre!” Det var fast mark, även om han steg ut på vattnet. Så är det också helt klart och ljust framåt när vi går på Herrens ord, även om vi stiger ut i mörkret, så som det verkar med våra sinnen och för förnuftet.

Så var det också för Martin Luther när han skrev: ”Vi fritt och glatt till mods ger ära, liv och gods. Det allt de taga må, stor vinst de icke får. Guds rike vi behåller.” Även om det ser hopplöst ut att bli utan hus och pengar, att överges av gamla trogna vänner, kanske rentav mista liv och lem, så är det inte hopplöst om det sker för Kristi skull.

Varför behöver vi hålla fast vid Guds ord? Är det för att vi är starka och vet så bra?

Nej, vi gör det för att vi är svaga. Vi vet att vi står i en oerhörd risk att komma bort från vägen. Vi vet att kraften finns i Guds ord, och när vi ser farorna i villfarelsen vågar vi inte ställa oss upp och mena oss vara så starka att vi inte faller. Eftersom Jesus har sagt att vi inte skall följa en falsk herde utan endast honom, så måste vi hålla oss nära honom för att inte riskera vårt liv. Så gör den som är svag, och så låter vi Guds ord döma.

Vår kraft är ringa, men vi har Guds ord ibland oss. Därför får vi samlas till denna konferens med temat *Vägen fram* i stor glädje och tacksamhet. Vi är förundrade över att ni är så många som har velat hörsamma inbjudan. Totalt har vi ett 90-tal förhandsanmälda, av vilka ungefär 30 kommer från våra nordiska grannländer. Vi är glada över att så många av er har valt att resa en lång väg och satsa betydande penningssummor på att komma hit till Vasa. Mycket uppmuntrande är att vi har ungdomar med oss. En stor glädje har det berett oss att ni som medverkar har velat offra tid och krafter på dagarna.

När man ser på den kyrkogeografiska kartan över alla kyrkor, församlingar och organisationer av olika slag som är engagerade i dessa dagar kunde man kanske tycka att det är ett vittnesbörd om småskurenhet och splittring. Och visst finns det också mycket köttsligt med i våra relationer, det ska vi inte förneka. Men det är samtidigt, och kanske framför allt, ett vittnesbörd om att vi är svaga i den positiva mening som jag har försökt ta fram här. Vi vågar inte avvika från Guds ord. Även om det många gånger verkar oförnuftigt och kärlekslöst vill vi lyda när Gud talar, och inte gå emot hans varningar. Där man har höga tankar om sig själv vågar man också ta stora risker, och kommer också in i stora faror från förförelser av olika slag. Men där man är svag, där måste vara noga med att hålla sig till Guds oförfalskade ord och inte tillåta avvikelser. Må denna konferens bli ett redskap i den Allsmäktiges hand att visa vägen och välsigna allt flera med denna kraft som fullkomnas i de svaga.

Därför har vi samlats inför temat *Vägen fram*, de svagas väg.

Med oss är Herren, och han skall bära
på fadersarmar sin svaga hjord.
När jord och himmel en gång går under
förbliver evigt vår Faders ord. (SH 513:4)